

“ Publicatiebord - 't Schrijfhoutje ” combinatie

Redactie:

A.C. Krijgsman
Vijverlaan 101
3319 SN Dordrecht

Telefoon 10.00 / 1600 uur
078-7507545
b.g.g.
06-25160899

e-mail:
arcon46@kpnmail.nl

NL98 INGB 0002 4713 68

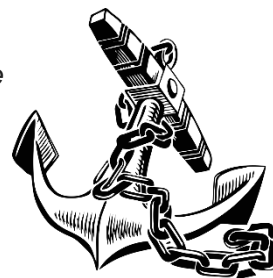

Redactie 't Schrijfhoutje
06-11177011

e-mail:
[pamsecretariaat@postactieve
marinevereniging.nl](mailto:pamsecretariaat@postactieve-marinevereniging.nl)

Deze extra toevoeging van het web-magazine ten Anker fungeert als verlengstuk en is onafscheidelijk verbonden aan de website: <https://www.tenanker.com> en conformeert zich aan de regelgeving zoals daar is vermeld.

Verzendfrequentie iedere maandag of dinsdag

Het Publicatiebord is een samenraapsel van binnen gekomen berichten zoals lezerspost, uitgave nieuwe boeken, zoekers naar uit het oog verloren mannen/vrouwen, kennisgevingen voor een reünie, berichtgevingen uit dagbladen, ingezonden stukjes en nog meer....

Ook biedt het publicatiebord gratis ruimte om te adverteren, mits deze past in onze doelgroep. (info bij de redactie)

Privacy

Indien u een verzoek indient voor publicatie in de ruimste zin of een reactie wilt plaatsen waar u behalve uw naam als afzender ook uw e-mail adres vermeld, geeft u daarmee de redactie specifiek toestemming deze mee te publiceren !

JAARGANG 6 – NUMMER 51 EN 52
18 en 25 december 2023

Prettige Kerstdagen

Joes Wanders...

Tips voor een ervaren Ten Anker lezer.....

- 1. Ziet U schuine strepen op Uw beeld- scherm?**
Uw zoon scheert zich, wat U hem moet verbieden.
- 2. Het beeld heeft dubbele contouren.**
U gebruikt teveel alcohol. Probeer het eens met melk.
- 3. U heeft wel beeld, maar geen geluid.**
U kijkt naar een stomme film uit 1921.
- 5. U heeft helemaal geen beeld**
Kijkt U eens even goed of U wel PC of Tablet heeft.
- 5. U heeft geen beeld, maar wel geluid.**
U zit voor de achterkant van het toestel .
- 6. U heeft geen beeld en geen geluid,**
heeft U heeft het toestel wel ingeschakeld.
- 7. U heeft geen beeld, maar wel een zeer mooi geluid.**
U luistert naar de radio.
- 8. Het beeld draait steeds maar het geluid ontbreekt.**
U kijkt naar het sluitvenster van de wasautomaat.
- 9. U ziet alleen, maar sneeuw.**
dat klopt, want het is winter.
- 10. Het geboden programma is uitermate slecht.**
Uw toestel is volkomen in orde.

De redactie.....

Herhaalde oproep...

GEZOCHT

Redactie en alle lezers... Ik ben op zoek naar Jan Jong of de Jong hij was samen met mij en Henk Jonker kok 1^e klas op de Hr. Ms. Holland. Wie kent hem en waar woont hij., voor zo ver ik weet komt hij uit Zeeland.

herman1@quicknet.nl

Herman (Jan) Fechter

DE MANNEN VAN DE KAIS

Hier het verhaal van de KAIS van Rotterdam naar Nederlands Nieuw Guinea, afkomstig van een boordwerktuigkundige van de NNGPM die daar aanwezig was.

Het verhaal en de foto's kreeg ik van J.A. van Leenen (Jan) die van mei 1961 tot mei 1967 bij de marine diende. Na de machinisten opleiding aan het TOKM voer hij op o.a. mijnenvegers, de Klep L9609 en met de Snellius in Suriname. Jan zou het leuk vinden wat collega's uit die tijd terug te vinden.

Reageren kan via f.koning8@chello.nl

Dankzij de medewerking van de website <https://wamandai.com/> (zie bovenstaande) kan Uw redacteur een verhaal in afleveringen brengen van

De mannen van de KAIS.

Deze naam zal velen van ons niets zeggen. Maar als ik zeg: de klep L9609 wordt dat waarschijnlijk een ander verhaal. Het verhaal gaat dus over de geschiedenis van de Kais, een speciaal gebouwd schip voor het transport van olieboormateriaal e.d. in

Nieuw Guinea, voordat zij werd aangekocht door de Koninklijke marine.

Veel leesplezier!

=====

Bent u tussen 28 december 1949 en 23 november 1962 minimaal 3 maanden in dienst zijn geweest in het voormalige Nederlands-Nieuw-Guinea of de daaromheen liggende wateren en heeft u geen Nieuw-Guinea Herinneringskruis gekregen?

Neem dan contact op met Roel Rijks via:

info@ereschuldonderscheidingen.nl

Wij helpen u dan graag bij de aanvraag.

Met vriendelijke groet,

Roel Rijks
p/a Kloosterstraat 56a
NL-6093 CZ Heythuysen

Oprichter/Vrijwilliger Comité Ereschuld Onderscheidingen
www.ereschuldonderscheidingen.nl

Bestuurslid Stichting Herdenkingsmonument Militairen
www.monumentoftolerance.com

Willem Moojen

Rotterdamsche Kolen Centrale

Van kolenboer tot miljonair

Hoe een Rotterdamse kolenboer met een bescheiden brandstoffenhandeltje aan de Wijnhaven met huis-aan-huis verkoop zich opwerkte tot een groot zakenman. Hij richtte de Rotterdamsche Kolen Centrale op, welke zou uitgroeien tot een van de grootste detailkolenhandelaren (industrie- en huisbrandkolen) in Europa.

Over de Rotterdamsche Kolen Centrale is nooit iets in boekvorm verschenen. Het boek beschrijft in beknopte vorm het ontstaan van de rederij, die zeer belangrijk was voor de aanvoer van kolen in de Rotterdamse haven na de Tweede Wereldoorlog. In een zeer uitgebreide vlootlijst komen alle schepen van de RKC in honderden foto's voor het voetlicht. Tevens wordt aandacht besteed aan de Amerikaanse dochtermaatschappij Anbitcoal. De auteur beschrijft uitgebreid een aantal reizen die hij aan boord bij zijn vader op de Gerry-S maakte naar Portugal, Guernsey en Ierland.

€ 32,99 + Bestel dit boek

Het Praathuis.12

Toen ik ons Praathuis binnen kwam, was Wouter aan het woord. “Ik zat 2 weken geleden op de bank in huis rustig mijn krantje te lezen, tot...ik een hele hoop ruzie hoorde bij mijn burens direct naast ons. Ik ben weliswaar niet nieuwgierig uitgevallen, maar ik wil wel graag op de hoogte blijven van wat er gaande is buiten de muren van mijn huis. Voor het zelfde geld zijn hun goudvissen in de kom krols geworden nietwaar! Dus stapte ik van de bank, liep naar de scheidingsmuur van mijn woning, en drukte stevig mijn linker oor tegen de muur. Ik hoorde een hoop geschreeuw dat zich verplaatste naar hun keuken.

Dat deed ik óók, want onze keukens grenzen aan elkaar. Ik verstond nóg niet veel, daarom verschoof ik mijn dubbeldeurs cool/vries combinatie en scheurde daardoor een stuk uit mijn vloerbedekking. Alle donders, nu hield de ruzie bij de burens óók nog op en ik zat met de gebakken peren! Lekker zeg! Ik hoef bij mijn inboedelverzekering niet aan te komen als zij de ware oorzaak horen en aan mijn burens durf ik geen vergoeding te vragen. De schade is aanzienlijk!

“Vorige week liep ik langs “de Blauwe Druif” en zag ik mijn omvangrijke buurman op een krukje voor de tapkast zitten. Uiterst voorzichtig informeerde ik naar het lawaai dat ik een week eerder vanuit zijn woning hoorde. “ Oh, heb je dat gehoord?” zei mijn buurman verbaasd. “Sorry hoor. Ik lag lekker languit op de bank in de woonkamer met een pilsje in de hand naar de TV te kijken. Komt mijn vrouw langs, wijst op mijn bierbuikje, en vraagt: ‘Wil je hier of in het ziekenhuis bevallen?’ Nou dat viel bij mij éven verkeerd, maar we hebben het gauw bijgelegd en hebben een ‘romantische avond ‘gehad. Ik hoop dat jou dag door onze ruzie niet is vergald!” “Nee...., p...p...p... prima stotterde ik.”

Nadat we waren uit gegrinnikt, nam Louis het woord. “Over bevalling gesproken. Ik belde gisteren met José van mijn ziekenfonds. Ons gesprek ging zo.....

“Ik kreeg van jullie het overzicht van de vergoedingen voor het komend jaar. Ik ben hélemaal in paniek! Ik las dat de vergoeding voor thuisbevalling niet meer wordt vergoed, klopt dat?” “Ja, dat is uit het pakket geschrapt” “Maar als ik niet thuis maar b.v. in de tram of Albert Heijn onverwacht moet bevallen, wat dan? Dat is géén thuisbevalling. Wordt dat wél vergoed?” “Dat weet ik niet, dat zal ik moeten navragen” hakkelde José. “ Nou dame, ik zal nooit bevallen. Ik ben een man 89 jaar oud en zal hooguit een natte wind laten. Maar stel dat ik tóch zou bevallen op het eerste perron van het Centraal Station in Amsterdam wat dan?” Ik hoorde gegiechel toen José antwoordde “ Dan is de bevalling gratis. U krijgt dan een bloemetje en wij zenden de bevalling rechtstreeks uit op de TV.” “Oké, dan wil ik op de achtergrond een muzikale omlijsting van de Tram Harmonie uit Staphorst!” “Afgesproken” zei José lachend.”

Wim Degen

ZAKELIJKE ANEKDOTES

Bedrijfsles 1

Een man stapt onder de douche, net op het moment dat zijn vrouw klaar is met douchen en als de deurbel gaat. Na een paar seconden ruzie te hebben gemaakt over de vraag wie er moet open doen, geeft de vrouw het op, wikkelt zich snel in een handdoek en rent naar beneden.

Als ze de deur opent staat daar Bob, de buurman.

Voordat ze een woord zegt, zegt Bob: "Ik geef je 800 dollar als je die handdoek die je om hebt laat vallen."

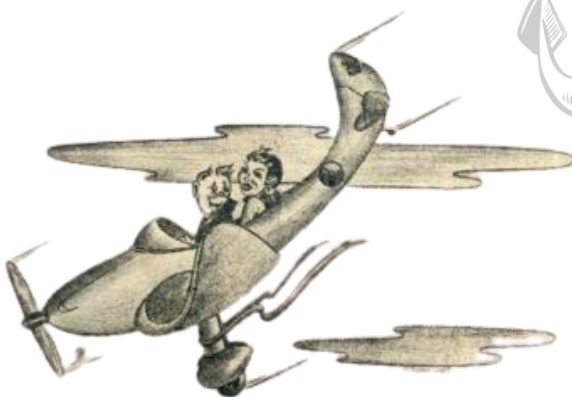
Na even nagedacht te hebben, laat de vrouw haar handdoek vallen en gaat naakt voor Bob staan. Na een paar seconden overhandigt Bob haar 800 dollar en vertrekt.

Verward, maar opgewonden over haar geluk, wikkelt de vrouw zich weer in de handdoek en gaat weer naar boven.

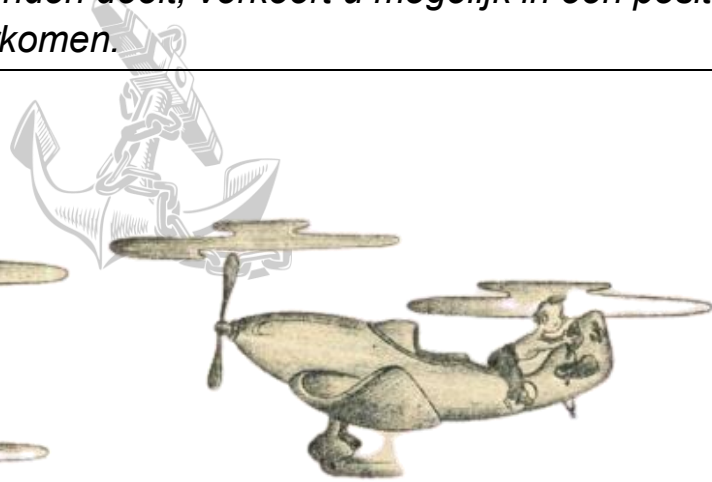
Als ze terug in de badkamer komt, vraagt haar man vanuit de douche: "Wie was dat?" en de vrouw antwoordt opgewekt: "Het was Bob, de buurman". "Geweldig", zegt de man, "zei hij iets over de 800 dollar die hij mij schuldig is?"

Moraal van het verhaal: als u kritische informatie met betrekking tot krediet en risico tijdig met uw belanghebbenden deelt, verkeert u mogelijk in een positie om vermijdbare blootstelling te voorkomen.

Droom

Werkelijkheid

Hallo MLD er = Heeft u nu ook zo'n mooie droom ? ... vertrouw die dan aan het toetsenbord en stuur hem naar de redactie...

Al urenlang probeerde Edwin de Jonge, de koele blonde uit de verdediging te trekken.

Hij bezwoer haar, flikfloide, mopperde, kortom, hij deed van alles om haar tot een onbezonnen handeling te brengen. Tenslotte nodigde hij haar uit om mee te gaan naar zijn huis.

De jonge vrouw was diep verontwaardigd en gaf geschokt ten antwoord: "Nou zeg, luister eens! Kijk alsjeblieft op de klok. Het is tien voor tien. En ik ga gewoonlijk al om acht uur naar bed".

Ik weet niet hoe het zit met het copyright van bijgaande foto, maar hij is bewust afgeborreld bij een duikresort voor duiktoerisme op Cuba

Groet, A. Hoogerwerf.

r/WarshipPorn • 2 yr. ago
Looselipssinkships93

Translate

Civilians watch as Cuban Koni II class anti-submarine frigate Monkada is scuttled for use as a dive site and artificial reef at Parque Submarino Cayo Piedra del Norte in 1998 [1500x588]

Bron:

André bedankt voor de zoektocht... zoals je ziet heb ik er de bron bij vermeld... moet goed gaan denk ik !

Beste Arie, bijgaand een reactie op een vraag in het publicatiebord nummer 50

---

groet
Ton van Eijsden

Het zinkende oorlogsschip in de editie nr. 50 van Schrijfhoutje was een van de drie door Rusland aan de marine van Cuba geleverde onderzeebootbestrijdingsfregatten van de Koni-II klasse, te weten de "Monkada".
Dit schip was in 1986 gebouwd op de Zelenodolsk scheepswerf als SKR451.

De "Monkada" werd op 16 juli 1998 tot zinken gebracht als een duikerswrak in 27 meter diep water van het Parque Submarino Cayo Piedra del Norte bij de vakantieplaats Cubaanse Varadero.

Oorspronkelijk had dit schip het rompnummer 353, doch kort voor het afzinken werd dit om, onduidelijke redenen, gewijzigd in 383.

(Het schijnt dat Fidel Castro, zelf een amateurduiker, opdracht voor het afzinken had gegeven).

Een paar bijzonderheden over dit schip/ deze klasse:

Waterverplaatsing: 1900 ton volgeladen

Lengte: 95 m

Breedte: 12,8 m

Bemanning: 110

Max. snelheid 27 knopen

Voortstuwing: 3 schroeven

Vermogen: middelste 13.000 kW

gasturbine

buitenste 6.700 kW

diesel (elk)

Bewapening: 2 dubbelloops 76 mm kanons

2 dubbelloops 30 mm luchtdoelkanons

4 Styks anti-scheepsraket lanceerinrichtingen

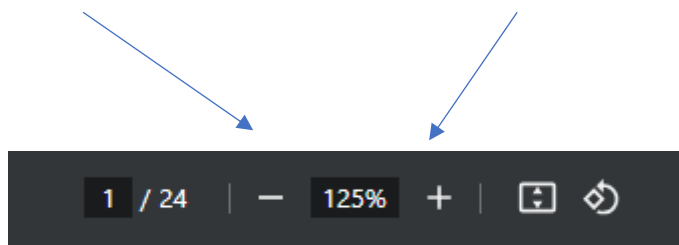
dieptebommen en mijnen op het achterdek

Onlangs kwam het verzoek om onze bladen in een grotere lettertype te schrijven omdat er wat moeite was met het lezen...

U kunt dat zelf eenvoudig oplossen door boven uw PDF te klikken op een + of op een - .

Zie het voorbeeld....

De naam van het nieuwe schip Ab Initio van het STC dat twee oudere schepen vervangt betekend in het Nederlands 'Vanaf het begin'. Mooi gevonden.

V.w.b. de piraterij in de Rode Zee maar ook oost van Somalië bij de Hoorn van Afrika mogen tegenwoordig ook particulier firma's worden ingezet. Wellicht herinneren we ons het filmpje van de 'boarding' van mariniers op een containerschip waarbij ze een stelletje piraten inrekenden.

Vele Nederlandse schepen varen trouwens tegenwoordig onder 'vreemde vlag' en wappert de vaderlandse driekleur niet meer op de kont maar van een ander, voor de koopvaardij goedkoper land.

Op de Noordzee zijn er een toenemende activiteiten waar te nemen van Russische zijde maar worden de schepen 'begeleid' als ze van noord naar zuid varen vice versa.

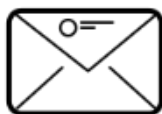
Niet alleen de marine schaduwt de bedrijvigheid van de grijze Russische schepen, ook de Kustwacht verleent assistentie in deze. De Kustwacht vliegtuigen Dash – 8 vliegen ook af en aan. Ze zijn voorzien van de modernste apparatuur zoals nachtkijkers en warmtebeelden en kunnen ook in het donker b.v. het schoonspoelen van het scheepsvlak controleren want dat is milieuvervuiling.

De Russen worden nog wel eens via de radio aangesproken maar geven zelden respons. Dat ze de boodschap hebben begrepen ziet men vaak doordat ze een andere koers varen.

@Ab Woudstra,
LTZVK 2 o.c. b/d.
Hollands Kroon.

Over “ Gerrit ” gesproken...

Ach die bootsman is in de jaren misschien al kaan geworden door alles wat hij gedaan heeft in de jaren „zou hij bij de hedendaagse marine nog dienst doen ??”

Groet, Wout Kuijt

*Redactie: Hiermee spreken we over alles wat in de plomp werd gegooid... “Alles is voor Gerrit”, ook wel Btsm Gerrit genoemd. Maar wordt deze uitdrukking nog steeds gebezigd bij de huidige KM ??? en bestaat het woord “ Kaan “ Bijnaam voor de schipper, nog zo benoemd ?
Wil een van onze jongere marine generatie op reageren a.u.b.?
De postbus is open : arcon46@kpnmail.nl*

Zr.Ms. Johan de Witt maakt eerste proefvaart na MLU

Eind oktober is Zr.Ms. Johan de Witt uitgevaren voor haar eerste proeftocht (SAT) na de gecombineerde Midlife Update (MLU) en de derde periode van het Benoemd Onderhoud (BO3). Het Landing Platform Dock heeft meerdere beproevingen op de Noordzee uitgevoerd en arriveerde op 10 november in Londen voor een kort bezoek aan Engeland.

Volgens Projectdirecteur Fer Tummers zijn de proeven goed verlopen. “Vanwege de zware herfststorm Ciarán besloot de Johan de Witt wel even terug naar Den Helder te keren, maar verder zijn de proeven zonder grote problemen verlopen; in elk geval voor wat de scope van Damen betreft. Inmiddels ligt het schip weer in Den Helder voor een laatste onderhoudsperiode waar ook wij nog een aantal kleine restpunten weg te werken hebben, maar daarna kan het schip de vloot weer in.”

Zr.Ms. Johan de Witt vaart de Theems op. Foto: Andrew Christy Photography.

DAMEN

SCHELDE SCHAKELS DECEMBER 2023

In maart 2022 arriveerde de Johan de Witt in Vlissingen voor de MLU/BO3. Van juli tot november 2022 lag het schip in het droogdok van Damen Shiprepair Vlissingen voor onder andere de conserveringswerkzaamheden van het onderwaterschip, de opbouw en van alle tanks. Begin april 2023 werd het schip naar Den Helder

gesleept, voor restwerkzaamheden en meerwerk.

Beste Arie en L.s,

Over het artikel in ten Anker en het Publicatiebord van vorige week over de TOKM en de daar te volgen opleidingen KOMA en een aantal jaren daarna SEMA deden bij mij veel herinneringen opleven uit mijn jonge jaren, eind 1963 gestart in KOMA59 en in eind 1969 gestart in SEMA37, de werkstukken gezien die ik ooit ook gemaakt heb, de namen gelezen van de mensen van wie ik ooit ook les gehad heb deden mij weer goed. Het was toch 18 jaar lang een fijne baas, ik denk er met veel genoeg aan terug.

Ook het artikel over de watersnood riep bij mij herinneringen op, als ik lees over de OD 13 op het strand in Noordwijk o.a.(volgens mij overigens de OD 10) maar dat terzijde de schipper van die kotter was nl, mijn latere buurman in Ouddorp

Ook de acties van de KNRM boten van Ouddorp en Stellendam spraken mij erg aan ik heb daar later veel bemanningsleden van gekend, en heden ten dage hoor ik daar nog verhalen over van mijn zoon die bij toerbeurt schipper is op de huidige reddingsboten in Ouddorp als vrijwilliger.

Kortom Arie weer een prima nieuwsbrief, ga zo door
Groet, Wim Klepper.

Dit is de Cougar heli

en dit is de Chinook,
ook wel de 'vliegende
banaan' genoemd

Deze vlogen momenteel af en aan in de Kop van Noord Holland vorige week, specifiek in de Wieringermeerpolder. Ruimte zat maar heel veel inwoners zijn er, ondanks de vele voor aankondigingen, niet gelukkig mee.

Helaas is het wel noodzaak dat ze met name tijdens duidernis,

laag vliegen. En ja, als er dan zo'n Chinook overkomt dan staan de ruiten wel een te trillen in de sponningen.

Het typise 'geplof' van de dubbele main rotoren valt meteen op en voor sommigen klinkt dat als muziek in de oren. Heel laag wordt er gevlogen in de buurt van Slootdorp waar ruimte zat is boven de landerijen heel weinig bebouwing

Tóch komen er klachten binnen bij defensie die dan verwijst naar de publiek gemaakte vliegschema's. Boven zee is geen optie omdat ze dan niet kunnen 'schuilen' achter bomen, bosjes, boerderijen e.d. om onder de radar te blijven.

Hier in huis hoor ik het ook: 'moet dat nou?', ja dat moet.

De vliegers moeten dit heel goed kunnen met in het achterhoofd het feit dat er wat jaren geleden een heli een hoogspanningskabel raakte. Dat gebeurde met een Apache in 2017

Groet, Ab Woudstra

Nadat de deadline voor publicatie van ten Anker nr. 51 was verstreken kwam onderstaand kerstverhaal binnen die ik u toch niet voor de Kerst wilde onthouden! Uw redactie heeft besloten deze toe te voegen in het Publicatiebord van 25 december...

Dank aan de schrijver van dit unieke stukje geschiedenis...

Het Kerstverhaal maar dan in Marine jargon

Een hele tijd geleden, nog voor de Karel Doorman, woonde er in Israel een jong mutsie. "t Was gewoon een lekker wijfie. Ze heette Maria. Ze had een beetje scharrel met een kajoe.

Hij heette Jozef en die kon wel een beetje timmeren, ook al was het niet altijd aan de goede weg, maar hij was geen baliekluiver.

Het gebeurde op een dag dat de MLD met een uienstijder met hoge vaart aan kwam vliegen. De Vlam zat in die uienstijder want hij moest iets vertellen. De Vlop had ook meegewild maar die sajoe was achterzeiler.

De Vlam zei tegen Maria, Je hebt zeker bij God een smoeltje voor, want je krijg een koter. Maria wist van niets. Ze kon zich ook niet herinneren dat die kajoe hem er effe een tijdje in had laten hangen, maar, zei ze, als jullie dat graag willen, dan komt dat voor zijn rood koperen. Jozef moest van de First naar Bethlehem voor een wachie te draaien of een ander klussie even fiksen. Maria ging mee. Die had een buik met pootjes en moest toch wel gauw biggen.

Het was nogal heel wat mijlen naar Bethlehem en toen ze daar aanmeerden zag het er zwart van het volk. Letterlijk en figuurlijk. Ze wachtten op het sein "sloep naar de wal "maar alles was vol. Houten bek dus.

Op het eind van de EW vonden ze een oude barkas en dat kon wel eens dienst gaan doen. Ze hadden wel trek in een blauwe hap, dus Jozef werd als verplicht vrijwilliger aangewezen om wat te rampokken in een kombuis. Hij kon alleen maar snert met drijfijfs vinden om te makannen en na een paar baco's zochten ze hun tampat op en gingen tidoeren. Ze lagen tussen de zoutwaterhoek en de stokers. Ze dachten even "naar het lek te gaan liggen luisteren" maar helaas, houten bek, want de EW kwam af en de HW ging op post. Veel riboet dus want er werd nogal luidruchtig met het komaliewand om gegaan.

Op deze avond werd er een baroe op de wereld gezet tussen het aflossen van beide wachten. Hij werd Jezus genoemd. Maria was heel blij en ze had ook een gedeelte van haar psu meegebracht zodat haar krakjas gebruikt kon worden om dat kereltje in te leggen. Jozef had een boz mat weten te rampokken en daar lag de baroe op. Maria en Jozef voelden zich wel senang.

Een eind verderop zat er een groep mariniers in de koperen bal sterke verhalen te vertellen. Opeens kwam dezelfde Vlam in de lacaspas aanhollen met een fel brandend heklicht in zijn hand. De torren verschoten ervan. De Vlam zei, niet schrikken maar er is hier vlakbij een baroe geboren en die kon wel eens de kapala van de bemanning worden.

Jullie moesten maar in de looppas naar Bethlehem gaan en even oplopen bij die barkas. De Vlam verdween weer. In de looppas gingen de mariniers naar de barkas om het baroetje te zien. Maria en haar kajoe waren wel blij met het kereltje. Er waren inmiddels al heel wat oplopers en die hadden even prolentaris geshopt en hadden van alles mee, want dit moest even gevierd worden. De een had alvast een palatot mee, het kon wel eens koud worden, de ander had een kruik rum mee en nog een ander had bij de lier een paar zakjes met katjang noten geritseld. Nog een ander had een paar “ikan sama kajoe splitpen” meegenomen. Maria en haar kajoe waren er blij mee en namen er een stevige neut op. Maria had nog wel willen mandieen, maar voor het zwarte koor was het handen schoon en dus geen water.

Heel wat verder in een ander land waren 3 wijsneuzen. Ze hadden connecties met de MEOB en wisten dus dat er een anak speciaal geboren was. Hij zou best eens de Opperkaan kunnen worden. Na een sterretje schieten gingen ze op weg naar de barkas in Bethlehem. Na een stevige reis met slechte zee -tjes en paaltjes pikken kwamen ze met theewater bij de barkas. De een gaf wat belastingvrije peuken, de ander gaf wat kretek en de jongste had wat brut mee. Het werd Maria en de kajoe wel duidelijk dat dit kereltje een echte jonge onderzoeker zou worden. De 3 werden bedankt, konden inrukken en afmarcheren naar hun eigen longroom.

Het was nogal vermoeiend dus na een tijdje zat Jozef te rubbernekken. Hij kreeg een droom waarin diezelfde Vlam zei dat ze naar Egypte moesten gaan. Niet op Kruisvaart maar op de Hoofdvaart. Vier ketels bij. Er was nl een of andere steekneus die had gehoord van de anak speciaal en die wilde hem wel even luppen

Geen kassian met die macamba. Hij maakte behoorlijk wat amok. Maar dit was ook een heel kleine gemene steekneus. Dat heb je vaak met kleine steekneuzen. Grote man, Kleine Jan. Kleine man, Grote Jan. Hele kleine man, Alles Jan.

Het was nog een hele trip. Eerst even boz-ten en vitalien laden en daarna op de Hoofdvaart naar Egypte. Die steekneus zocht het hele eskader af maar hij had houten bek en hield vast werken. Na een tijdje besloten Maria en haar kajoe vierkant werk te maken en met het baroetje “in te leggen” en in Egypte te blijven.

En ze leefden nog lang en gelukkig. ©

N.Bant

AOOTDW bd

Marine & Defensie:

Defensie moderniseert NH90-maritieme gevechtshelikopters

Defensie gaat alle 19 NH90-maritieme gevechtshelikopters flink moderniseren. Deze zogenoemde midlife update (MLU) is nodig om het wapensysteem inzetbaar en voor de toekomst operationeel relevant te houden.

De krijgsmacht gebruikt de NH90 sinds 2010. Over 2 jaar zit de helikopter op de helft van zijn geplande levensduur. Verschillende systemen stammen uit de jaren '90 en zijn inmiddels verouderd.

Defensie zet de NH90 vooral in voor het opbouwen van een maritieme omgevingsbeeld van een vlootverband, voor onderzeebootbestrijding en voor amfibisch transport. De helikopter kan met sensoren grote hoeveelheden data verzamelen en 'real time' delen met andere eenheden. Vanwege de ongeëvenaarde kwaliteiten van dit toestel is er vooralsnog geen gelijkwaardig werkbaar alternatief beschikbaar.

Zowel de hardware als de software van de toestellen wordt aangepast. Nieuwe communicatieapparatuur, een verbeterd sonarsysteem en de integratie van de nieuwe MK54-torpedo. Daarnaast wordt de elektromagnetische surveillance- en verzamelapparatuur verbeterd. Een belangrijk onderdeel van deze update is de vervanging van het tactische datalink systeem. Het huidige datalink systeem Link 11 is sterk verouderd en wordt op termijn buiten gebruik gesteld. De vervanger is Link 22, die ook NAVO-partners in gebruik nemen. Link 22 heeft veel meer mogelijkheden en is beter te beveiligen. Dit systeem is nodig om de grote hoeveelheden data die de NH90 verzamelt met andere vliegende en varende eenheden te kunnen delen.

Europese samenwerking

De NH90-helikopter is voortgekomen uit een samenwerkingsverband van Europese landen als klant en bedrijven als leverancier. Ook de Nederlandse industrie neemt daaraan deel. Nederland ondertekent de overeenkomst voor de MLU van de maritieme versie van de helikopter samen met België, Duitsland en Italië. De werkzaamheden voor de

modernisering gebeuren zoveel mogelijk in Nederland door defensiepersoneel en de Nederlandse industrie. Hierdoor heeft Defensie meer invloed op de planning en de doorlooptijden.

De eerste NH90's worden naar verwachting vanaf 2028 gemoderniseerd en gaan naar verwachting weer zo'n 15 jaar mee.

Komend jaar geen Marinedagen, volgende editie gepland in 2025

De marine kiest ervoor om een jaartje over te slaan

Casper Duin

Den Helder

Er zijn komend jaar geen Marinedagen in Den Helder. De volgende editie zal in 2025 plaatsvinden.

Dat meldt een woordvoerder van de Koninklijke Marine desgevraagd. Afgelopen zomer werden de Marinedagen gehouden in combinatie met Sail Den Helder. Het evenement trok destijds zo'n tweehonderdduizend bezoekers. Als gevolg van onderhoud en de situatie in de wereld waren veel schepen afwezig of niet te bezoeken. Een jaar eerder werden er ook al Marinedagen georganiseerd, die destijds zo'n honderdduizend bezoekers trokken.

Nu kiest de marine ervoor om een jaartje over te slaan. In 2024 vinden wel de Veteranendag en het personeelsfeest plaats.

De volgende editie van de Marinedagen is in 2025. „Daarna weer in 2027 en dan in 2028 samen met Sail Den Helder, aangenomen dat die er ook weer komen”, aldus de woordvoerder.

Tussen 2017 en 2022 werden er geen Marinedagen gehouden, mede als gevolg van corona en bezuinigingen. De Vlootdagen, zoals het evenement voorheen heette, werd lang jaarlijks gehouden. Tussen 2000 en 2009 waren er bijvoorbeeld ieder jaar Vlootdagen, die in 2007 werden omgedoopt in Marinedagen.

Historisch Hoek van Holland

Een digitale tijdlijn van het Historisch Genootschap Hoek van Holland.

Dankzij de toestemming van bovengenoemd Genootschap heeft U in Ten Anker nr 51 van 2023 kennis kunnen maken met het eerste stuk wat Uw redacteur mocht putten uit hun archief:

HET DRAMA VAN DE TORPEDISTEN UIT HOEK VAN HOLLAND.

Het ligt in de bedoeling om regelmatig een artikel van dit Genootschap te gaan plaatsen, waar verschillende onderwerpen aan bod komen, zoals bv. uit de Tweede Wereldoorlog.

En wie heeft zich, als je eens bij Hoek van Holland binnenkwam, niet afgevraagd wat die grote schotels aan bakboord in de duinen wel niet waren? U komt het te weten in een toekomstige Ten Anker !

Regelmatig worden er door mij stukken, welke eigenlijk te groot zijn voor publicatie in 1 x, in gedeelten geplaatst. Maar soms kan dat niet, bv. omdat er bij een verhaal veel foto's zitten, die te waardevol zijn om eventueel te worden weggelaten.

Dit is ook het geval met het artikel:

BEGRAFENIS VAN EEN BLENHEIMCREW,

welke gebeurtenis eind april 1941 plaatsvond.

Het is het verslag van een aanval door Britse Blenheimbommenwerpers op een bij Hoek van Holland binnenkomend Duits konvooi, welke aanval vanaf de kust werd waargenomen.

Een aantal geallieerde vliegers kwamen hierbij om het leven en werden door de Duitsers

Bristol Blenheim.

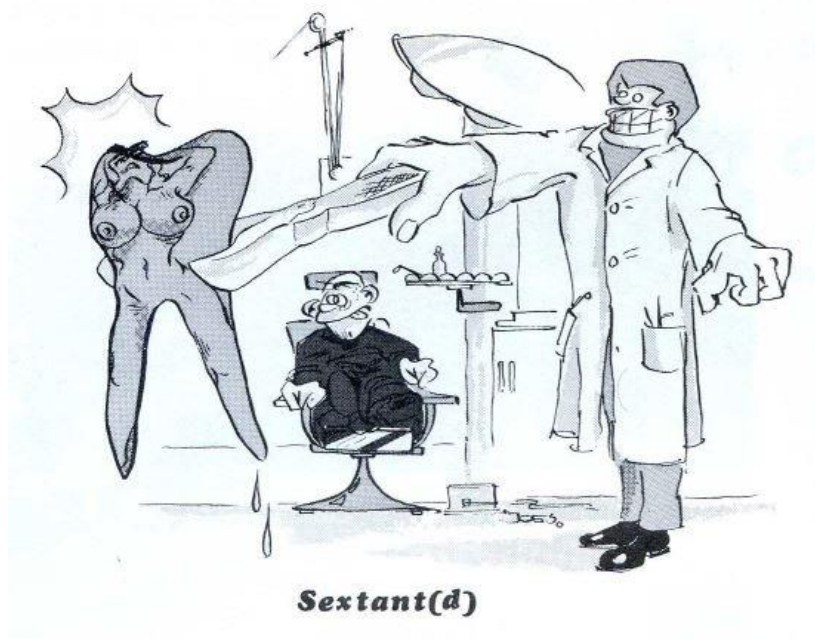
Bron: Pilotfriend

geborgen en ter aarde besteld.

Het indrukwekkende stuk kunt U op De leestafel vinden onder deze link:

https://www.tenanker.com/uploads/1/4/1/3/14135904/begrafenis_van_een_blenheimcrew.pdf

Uw redacteur

Sextant(d)

Joos Wanders ...

Op de drempel

Op de drempel naar het nieuwe jaar, kijk ik terug

En denk wat gaat een jaar toch angstaanjagend vlug

*Stil overdenk ik wat er het afgelopen jaar mij voorbij is
getrokken*

De tijd jaagt voort, en in de verte luiden bronzen klokken

Nog even denk ik aan een vriendschap die ik verloor

*Maar die in mijn hart weet ik, het is nu te laat
daarvoor*

Champagne knalt met veel vuurwerk

Ik vecht tegen de laatste minuut en maak me sterk

*Nog één keer kijk ik om, maar de deur is bijna dicht
Een jaar is weer voorbij en tranen vallen langs mijn gezicht
Maar het leven gaat verder, ik moet vooruitzien
Zal het nieuwejaar mij vreugde brengen?
Ik weet het niet....., het antwoord blijft : misschien.*

Een dag niet

Gelachen
is een dag niet geleefd

VOOR DE DAAD

Een man leest in een tijdschrift dat je de daad kan verlengen door vooraf te masturberen. Hij besluit dezelfde avond, na het werk, een proef te doen! Maar zijn probleem is: waar zal hij het doen?

Op het toilet? Teveel volk! Achter zijn bureau? Te riskant!
In het park verderop? Teveel spelende kinderen!

Onderweg naar huis denkt hij de oplossing gevonden te hebben: op een parkeerplaats langs de weg stoppen, onder de wagen gaan liggen en doen alsof je de onderkant van de wagen inspecteert. Zo gezegd, zo gedaan....

De man rijdt een parkeerplaats op en gaat onder de wagen liggen, broek open, ogen dicht en keihard aan z'n vriendin denken! Net voor het moment suprême voelt hij iemand aan zijn broekspijp trekken. Om z'n ritme, zo kort voor de ontlading, niet te verliezen, houdt hij zijn ogen gesloten en gaat gewoon door.....

Opnieuw wordt er aan zijn broekspijp getrokken. Nog steeds de ogen gesloten en druk bezig vraagt hij: "Wie is daar?"

"Politie", is het antwoord, "Wat moet dat hier?"

"Ik ben mijn achteras aan het inspecteren, want ik denk dat ze gebroken is", antwoordt de man in paniek.

"Ah, ok", zegt de agent lachend, "en nu je toch bezig bent, kijk dan meteen even naar de handrem, want je wagen staat 10 meter verderop tegen een lantaarnpaal!"

Vereniging De Binnenvaart viert definitieve ligplaats in Wantij

Op de plaats rust voor René Siegfried

De trots van Vereniging De Binnenvaart heeft na twintig jaar heer plek "veroverd" langs zij een splinternieuw ponton en kade de aan de roemrijke De Biesboschwerf in het Wantij.

De René Siegfried is er gebouwd, onderhouden en geniet nu ook daar van een verzorgd pensioen.

▲ Op 30 november werden het nieuwe ponton, de nieuwe kade en de definitieve ligplaats in klein comité gevierd. (foto's Johan de Witte)

Zoals bij een stapelloop is de laatste blokkade al weggenomen. De 'vaklieden' van de vereniging en een klein comité bestuursleden, leden, belangstellenden en journalisten wachten donderdag 30 november op ambassadeur Jos Hubens die met vertraging opduikt uit de mist en regionale file. Het sein klinkt, de nieuwe loopbrug wordt door drie paar handen boven 'de drager' gemaneuvreerd. De kraan-meester viert. In één keer goed... hij ligt. Applaus en champagne!

Definitieve plek

Te theatraal voor een loopbrug? Nee ! "Want er ging twintig jaar beleids-business met de gemeente aan vooraf, evenals het na zeven jaar verkrijgen van een omgevingsvergunning. Dat heeft ontzettend veel tijd, energie en teleurstelling gekost", zei Jos Hubens in een onvoorbereide maar gevatte speech.

"Het kostte vijf verplaatssessies voordat de Siegfried haar definitieve plek kreeg. Zonder vrijwilligers en de inzet van de leden had dit nog veel langer geduurd", opperde hij. Hubens dankte iedereen voor zijn of haar bijdrage. "Er is door velen veel werk verricht. Inmiddels weten ons bestuur en de leden hoe de hazen in vergunningsland lopen. Uiteindelijk heeft de stad Dordrecht ons medewerking en een duurzame faciliteit verleend."

Naast voldoening over het gerealiseerde waren er ook emoties. Jos memoreerde dat zijn Lianne... "altijd op de achtergrond aanwezig was en voor hem alles mogelijk maakte... dat ze hierbij had moeten zijn."

Er kwamen ook twee nieuwe loopbruggen: de Jos Hubensbrug en de Leo Schuitemakersbrug. ▼

Het ging niet vanzelf, maar...

Op 3 februari 1990 was de oprichting van Vereniging De Binnenvaart. Eind 2023 heeft de vereniging rond de 2.900 leden! Het is 10 oktober 2004 als ms Mondeo met de gewezen duwboot René Siegfried langs zij haar kop het Wantij indraait.

Weet u nog? Hektjalk De Jonge Jacob werd uit de Kil getakeld, waar het schip in 1850 verging.

Diverse mensen en organisaties beijverden zich om de Jacob een podium te geven, maar Vereniging De Binnenvaart ging ermee vandoor.

Vervolgens werd de laatste lashbak in Europa aangekocht en als museum ingericht.

De Fransoos Marot, ooit ontstaan door het Marshall-plan en van stapel gelopen op De Biesbosch-werf, meerde eveneens in het Wantij af als varende erfgoed.

Er zijn meer hoogtepunten... Met 148 sleepboten in kiellinie kwam de vereniging in 2007 in het Guinness Book of Records. In het voorbije jaar hebben bestuursleden, leden en helpers zich een slag in de rondte gewerkt.

De roemruchte maritieme reizen en rondvaarten vereisten van Chris van Eijmeren veel schrijfwerk en organisatie. Ook Leo Schuitemaker (onder meer beheerder van de fotodatabase) en redactieleden zijn onmisbaar. Waarden waarbij Vereniging De Binnenvaart 'staat als een vlag in de wind'.

De legendarische Veerdienst 3 kwam erbij, en dit jaar de sleepboot Neckar XIV. De Prinses Beatrix schittert eveneens in het Wantij en is in bruikleen van Concordia.

De relaties van Hubens en Van Eijmeren met het Scheepvaart en Transport College werkten als smeerolie voor deze deal.

Een half woord is voldoende

De oude De Biesbosch-hal is door verenigingsdiplomatie van de slopershamer gered en op de monumentenlijst geplaatst. De joker voor meer museumplek!

Ook is Vereniging De Binnenvaart 'familie' geworden van Leefwerf De Biesbosch, een onafhankelijke relatie die beleidsmakers en burgerbeweging tegemoetkomt als het gaat om een positieve ontwikkeling van de regio. Leefwerf De Biesbosch "is een burgerinitiatief waarbij een combinatie gemaakt wordt van wonen en werken aan boord van monumentaal varend erfgoed. Gekoppeld aan duurzaamheid, opleidingen en zelfredzaamheid. Niet in Londen of Parijs maar gewoon

in Dordrecht op de Stadswerven waar de schepen thuishoren", aldus de organisatie.

Voor het nieuwe, betonnen ponton, aangevoerd uit Hardenberg, zijn palen geslagen. De kade is vernieuwd en volgens alleskunner Elio Barone is hij ten strijde getrokken voor een kade met vloedpalen. Er kwamen ook twee nieuwe loopbruggen: de Jos Hubensbrug en de Leo Schuitemakersbrug.

De Siegfried is bij Kooiman Hoebee 'geknipt en geschoren' en er zijn houders voor de loopbruggen aangebracht. "Directeur Bastiaan Rigter heeft maar een half woord nodig, is altijd tot hulp bereid. Al ons varend erfgoed hellingt periodiek bij Hoebee."

Gangboorddialoog

Op de Siegfried ligt scheepvaart onder het vergrootglas, regelmatig stroomt de boot vol 'ervaring'. Hoe waardevol is het om over onze 'gewonde' wereld in harmonie met oud-collega's, familie of vrienden van gedachten te wisselen. Een bijzondere reis, goede en slechte tijden. Je ligt langs zij collega's. Een eigen realiteit die ook afwijkend mag zijn. Begrip is het wrijf hout. Zelfredzaamheid en saamhorigheid heb je gemeen. Een boodschap, hulpvaardigheid en vriendschap. Weet je nog? Onderwerpen die je raken. Zingeving. Het houdt je op de been en weg van psychiaters. Vriendschap, niet alleen zijn maar ergens bijhoren is een mooie Kerstgedachte in deze overspannen wereld.

Vereniging De Binnenvaart en Leefwerf De Biesbosch wensen u fijne kerstdagen en het allerbeste voor het nieuwe jaar.

Bron: BINNENVAART krant uitgave 19 december 2023

Archieven van scheepswerf De Schelde zijn toegevoegd aan erfgoedlijst Unesco

100 jaar scheepsbouwhistorie compleet

De archieven van de Koninklijke Maatschappij De Schelde zijn iconisch voor de hele Nederlandse scheepsbouwindustrie. Daarom zijn de documenten- en fotoverzamelingen van de beroemde Vlissingse werf deze maand opgenomen in het Nederlandse *Memory of the World Register* van Unesco.

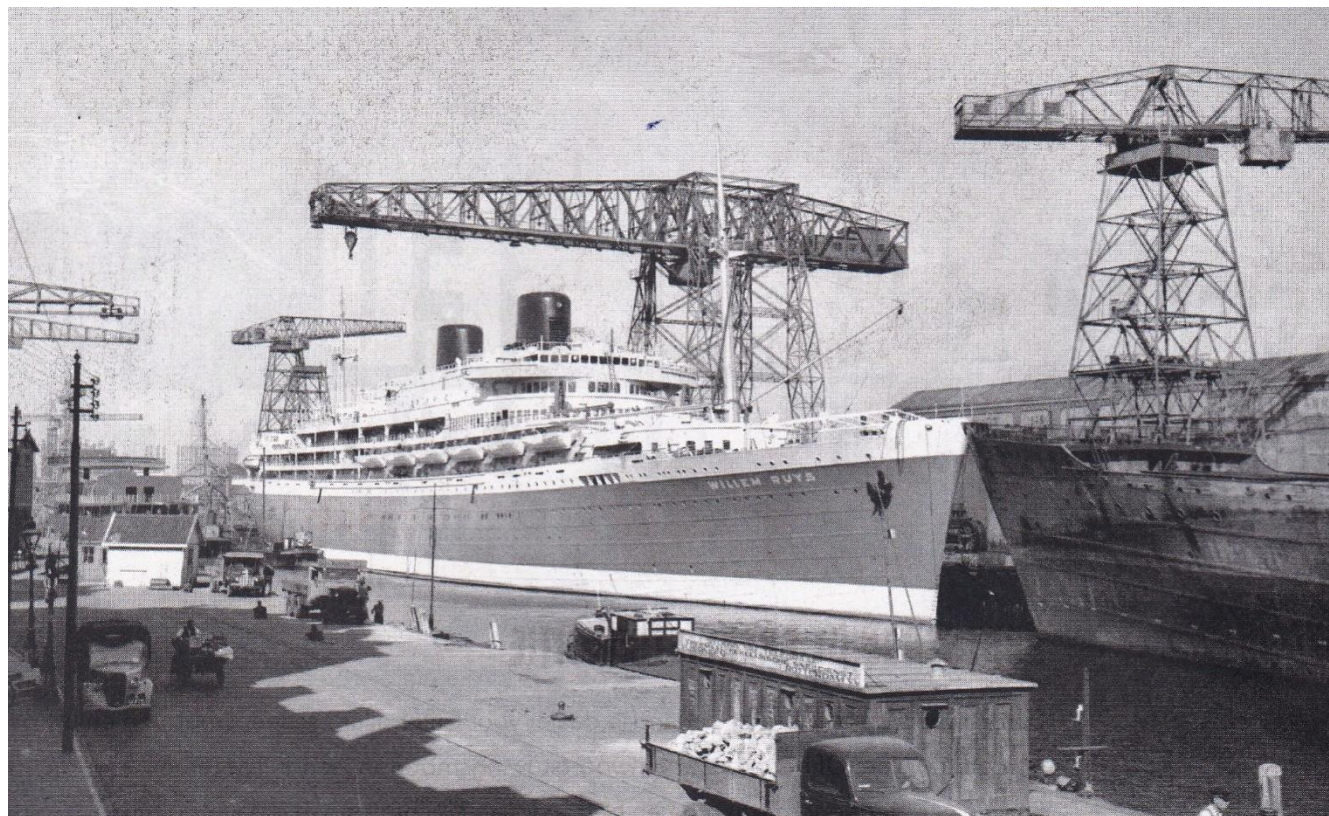
Ze zijn daarmee opgenomen in de nationale lijst voor documentair erfgoed. De archieven van Koninklijke Maatschappij De Schelde - in de volksmond bekend als scheepswerf De Schelde -

worden van nationaal belang beschouwd. De KMS-archieven documenteren als enige in Nederland tot in detail de historie van de scheepsbouw van 1875 tot 1970. Van geen enkele andere werf bleven de archieven integraal bewaard.

Met de KMS betrad de Nederlandse scheepsbouw het moderne tijdperk van ijzer, staal en stoom. Schepen die voorheen in het buitenland werden besteld, konden voortaan in Vlissingen worden gebouwd. Innovatie speelde een grote rol, zowel in techniek, van stoom- tot (diesel)motor, als in materiaal, van ijzer, staal tot aluminium. De bouw van Nederlands eerste onderzeeboot door de KMS in 1905 bleek baanbrekend.

Ook als werkgever was het bedrijf vooruitstrevend en speelde het een rol van betekenis voor de nationale gezondheidszorg, met het onderzoek van bedrijfsarts Jan Stumphius (1925-1983) naar asbest.

Ms Willem Ruys op de KMS-werf Vlissingen, augustus 1947 (bron Zeeuws Archief, Kon. Mij De Schelde, collectie 7513. Nr 5897)

Van opdracht tot oplevering

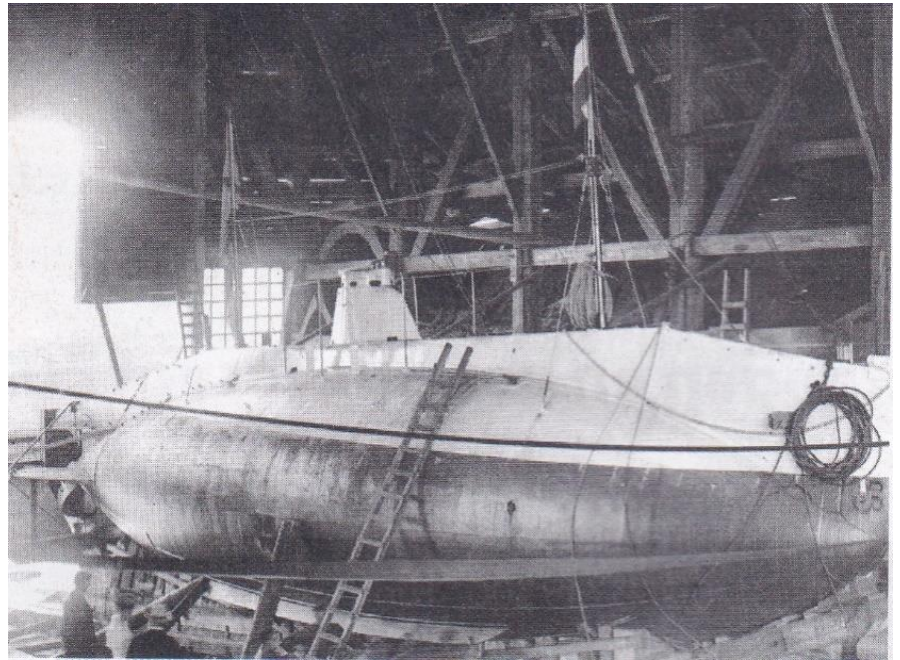
Voor opdrachtgevers in binnen- en buitenland bouwde de KMS meer dan 400 civiele en marineschepen, duizenden ketels en machines, en verrichtte de werf onderhoud en reparaties. Met archiefstukken, tekeningen van schepen, ketels en machines en 50.000 foto's vertellen de KMS-archieven het verhaal over de bouw van beeldbepalende schepen zoals de kruiser Java en het passagiersschip Willem Ruys. Van opdracht, offerte, constructie tot tewaterlating en oplevering.

De archieven van de KMS zijn volgens deskundigen uniek voor Nederland door de veelzijdigheid van archiefstukken, de compleetheid van het archiefmateriaal; en de omvang: meer dan 250 meter. Dat maakt ze tot een goudmijn voor onderzoek naar onder andere marinevaartuigen, koopvaardij schepen, passagiersschepen, opdrachtgevers, de bedrijfsvoering, de impact op de economie en de betekenis als sociale werkgever.

Zo'n 75 procent van de bouwtekeningen van schepen, machines en ketels en zo'n 50.000 foto's zijn gedigitaliseerd en online te raadplegen in de archiefinventarissen.

De eerste Nederlandse onderzeeboot werd door de KMS voor eigen rekening gebouwd naar een ontwerp van de Amerikaanse Electric Boat Compagnie. Bij de tewaterlating op 8 juli 1905 ontving de boot als naam Luctor et Emergo. Op 21 december 1906 werd de boot overgedragen aan de Koninklijke Marine en herdoopt in Hr. Ms. O 1. (bron: Zeeuws Archief, Kon. Mij. De Schelde, collectie 7513, nr 155)

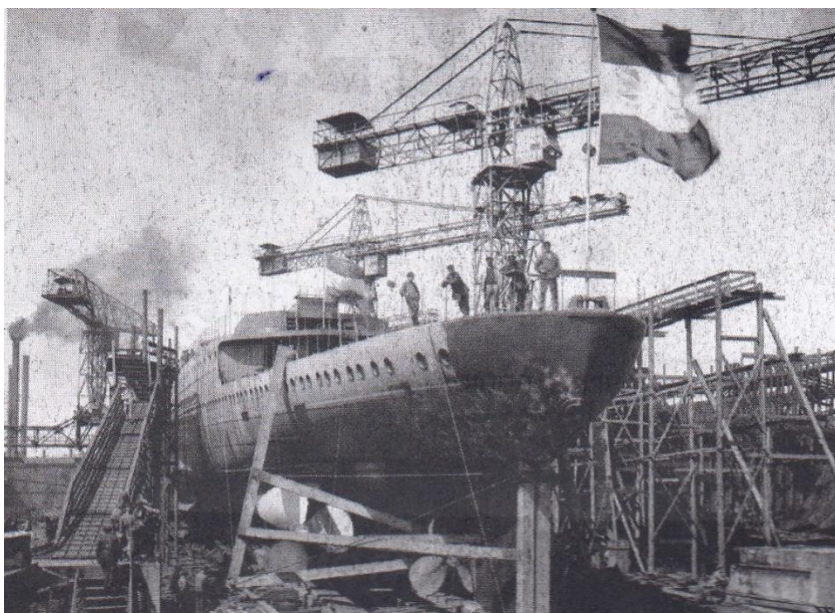

Memory of the World

Unesco's Memory of the World bestaat sinds 1997 en stimuleert het behoud en de

toegankelijkheid van documentair erfgoed en wil dat iedereen op de wereld zich bewust is van de waarde van deze documenten. Het Nederlandse register werd in 2022 opgericht. Met de inschrijving van de KMS-archieven beheert het Zeeuws Archief nu drie archieven die zijn opgenomen in de landelijke of in de internationale Unesco-erfgoedlijst. In het internationale register werd in 2011 het archief opgenomen van de Middelburgse Commerciale Compagnie (MCC) over trans-Atlantische slavenhandel. In het Nederlandse Memory of the World Register werden in 2022 de archieven van de Deltadienst ingeschreven.

Iconische schepen

Hr. Ms. Java ligt gereed voor de afloop van de Noordhelling in Vlissingen, 6 augustus 1921. (bron: Zeeuws Archief, Kon. Mij. De Schelde, collectie 7513, nr 699.)

Heel wat beroemde, vernieuwende sea iconische schepen zijn op de Vlissingse werf gebouwd. Daarvan is de bouwgeschiedenis bewaard gebleven. Zoals die van pantserdekschip Hr. Ms. Noord-Brabant met bouwnummer 88. Dit was een snelle, licht gepantserde kruiser. Het schip was gebouwd

voor bescherming van de verbindingen met Nederlands-Indië en voor verkenningsdoeleinden. De Noord-Brabant werd in 1899 te water gelaten en een jaar later overgedragen aan de marine.

Datzelfde jaar won de KMS met dit schip een gouden medaille op de wereldtentoonstelling in Parijs.

Ook de lichte kruiser Hr. Ms. Java (bouwnummer 165) is beroemd. De bouw ging in 1916 van start maar liep vertraging op als gevolg van de Eerste Wereldoorlog. In 1921 ging de Java alsnog te water. In de Tweede Wereldoorlog voerde de kruiser Konvooidiensten uit in het toenmalige Nederlands-Indië. Uiteindelijk werd het schip op 27 februari 1942 getorpedeerd in de slag om de Javazee. Daarbij kwamen 491 van de 512 opvarenden om het leven.

Misschien wel het beroemdste schip was de Willem Ruys (bouwnummer 214), gebouwd voor de Rotterdamse Lloyd. In 1939 werd de kiel gelegd. In de Tweede Wereldoorlog bleef het schip op de helling liggen. Het overleefde de oorlogsjaren en werd in 1946 te water gelaten. De Willem Ruys werd het vlaggenschip van de Koninklijke Rotterdamse Lloyd en voer tot 1958 de lijndienst tussen Nederland en Nederlands-Indië.

Het schip heeft veel repatrianten vervoerd die naar Nederland gingen en emigranten uit Nederland naar Australië en Nieuw-Zeeland. In 1964 werd het schip verkocht aan de Italiaanse Lauro Line, die het liet verbouwen tot cruiseschip en hernoemde tot Achille Lauro.

Twee keer werd het schip wereldnieuws. In 1985 toen het werd gekaapt door Palestijnse terroristen en in 1994 was het schip weer in het nieuws door een brand die tot de ondergang leidde.

Bron: Binnenvaart krant. December 2023

Koter Black Jack weer te water...

IJmuiden

De IJmuidense garnalenkotter Black Jack, die de aandacht van ongeveer de complete natie drie weken lang gevangen hield vanaf de Zandvoortse zandbank waarop hij was gestrand, maakt zich klaar voor zijn rentree. De romp van het schip is inmiddels,

waar nodig, gelast. Deze donderdagmiddag werd hij in Seaport Marina in IJmuiden in het water gehesen om te kijken hoe het nu met de motor is gesteld. Dochter Lisette van schipper Ed Reker legt uit: „Elke dag dat de motor niet wordt nagekeken, gaat hij achteruit. Vanaf morgen is Seaport Marina voor de rest van het jaar gesloten, dus deze mogelijkheid moeten we pakken.”

Lot Lange Jaap onzeker

Casper Duin

Er komt voorlopig geen definitief besluit over vuurtoren Lange Jaap. Ingenieursbureau Movares noemt renoveren het voorkeursscenario, met een stevige slag om de arm.

Huisduinen

Dat meldt minister Harbers woensdagmiddag in een brief aan de Tweede Kamer. In september 2021 heeft een inspectie van de vuurtoren op Huisduinen uitgewezen dat er langere scheuren waren ontstaan in de wanden.

Vanwege onzekerheid over de constructieve veiligheid van de toren zijn destijds maatregelen getroffen en heeft er afgelopen periode door ingenieursbureau Movares nader onderzoek plaatsgevonden naar de constructieve veiligheid van de vuurtoren en de mogelijke scenario's voor de toekomst.

Begin december 2023 heeft Movares het eindrapport opgeleverd met een beoordeling van een viertal mogelijke scenario's voor de toekomst van de vuurtoren: renoveren/stabiliseren, renoveren/remonteren, demonteren/herbouw en demonteren/afvoeren. Movares komt tot de volgende conclusie dat het eerste scenario voor de vuurtoren 'het meest kansrijk is om verder uit te werken in de ontwerpfase'.

Tegelijkertijd constateert Movares: 'De variant is wel uitdagend omdat er veel gebruik wordt gemaakt van weliswaar beschikbare maar specialistische hersteltechnieken die voor toepassing in de constructie nog verder moeten worden uitgewerkt.'

Risico

'Er blijft dus een risico dat bij verdere uitwerking van het herstel van de vuurtoren de variant renoveren-stabiliseren in de ontwerpfase niet mogelijk blijkt. Tegelijk is het ook de enige reële mogelijkheid om de schades te herstellen zonder de vuurtoren (deels) te demonteren'.

In dit scenario zal volgens het ingenieursbureau blijvend herstel nodig zijn van de scheuren.

'Omdat het oorspronkelijke materiaal zoveel mogelijk behouden blijft, kunnen de risico's op het ontstaan van nieuwe schades niet volledig worden weggenomen. Dit restrisico is reden om te verwachten dat er blijvend herstel nodig zal zijn van scheuren die nog steeds kunnen ontstaan door het brosse materiaalgedrag van gietijzer', schrijft Movares.

Niet verantwoord

Rijkswaterstaat acht het vanwege de aanwezige onzekerheden en risico's op dit moment niet verantwoord om tot een definitief besluit te komen over het door Movares genoemde meest kansrijke scenario, zo schrijft de minister.

'Het is wel het scenario dat voor alle betrokkenen als het voorkeursscenario geldt omdat daarmee het meeste recht wordt gedaan aan de vuurtoren met behoud van de cultuurhistorische waarde.'

'Tegelijkertijd constateert RWS dat vervolgonderzoeken om het restrisico in de beoordeling verder te verkleinen, meegenomen kunnen worden in de volgende fase. Er is besloten om in deze fase verder te werken aan een voorlopig en definitief ontwerp voor de uitvoering van dit voorkeursscenario. Daaruit moet blijken of dit voorkeursscenario ook daadwerkelijk uitvoerbaar is'.

In 2024 zal gewerkt worden aan de voorlopige en definitieve ontwerpfasen. Om zo spoedig mogelijk, naar verwachting in 2025, tot uitvoering over te gaan, zal parallel de aanbesteding voor de uitvoering worden opgestart.

Demonteren en afvoeren wordt door Movares niet gezien als een reëel uitvoeringsalternatief. 'Het is een reservescenario dat wel is meegenomen in deze businesscase voor de situatie dat er vanwege urgente veiligheidsproblemen geen ander alternatief is. Op dit moment is die situatie onwaarschijnlijk', zo valt te lezen in het rapport.

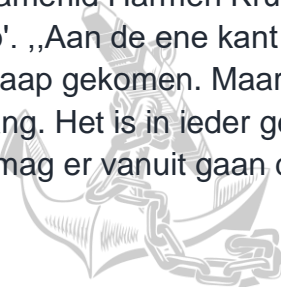
5,6 miljoen

Recent meldde Harbers in de zogeheten 'wijziging van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds 2023' dat er €5,6 miljoen is onttrokken uit de risicoreservering Walradarsystemen voor de vervanging van de radarpost op Lange Jaap. En voor de verhuizing van het bestaand VHF-station in de vuurtoren is €1,3 miljoen overgeboekt. Het is onduidelijk wat deze begrotingswijzigingen betekenen voor de toekomst van Lange Jaap. Rijkswaterstaat heeft tot op heden geen antwoord geformuleerd op twee weken geleden door deze krant hierover gestelde vragen.

Reactie Kamerlid Krul

Het bericht van de minister roept bij Kamerlid Harmen Krul (CDA), pleitbezorger van vuurtoren Lange Jaap, 'gemengde gevoelens op'. „Aan de ene kant positief want we zijn in ieder geval een stap dichterbij behoud van onze Jaap gekomen. Maar ik heb grote moeite met wéér een jaar onzekerheid. We wachten al zo lang. Het is in ieder geval een aansporing voor mij om hier bovenop te blijven zitten. Den Helder mag er vanuit gaan dat ik hiervoor blijf knokken in Den Haag.”

HELDERSE COURANT
Noordhollands Dagblad

Ingevlogen post

De dagen voor kerstmis worden de donkere dagen genoemd. Mensen hunkeren naar licht. Hunkeren naar warmte en gezelligheid. Dat merk je hoe de huizen opgefleurd worden met lichtjes. Hoe de versierde kerstbomen in de woonkamers en straten worden opgezet. De ideale tijd om in die schemering tussen licht en donker een flinke wandeling te maken. Zo wandelde ik op een avond door een stille straat in ons dorp. Ineens vloog er een deur open en een oudere vrouw, gekleed om naar bed te gaan sluipten haar huis uit. Ze sleepten een kerstboom achter zich aan. Hier en daar hing er nog wat engelenhaar en een slinger. Ook nog enkele kerstballen glinsterde in het licht van de straatlantaarn. Het was een heel komisch tafereel. Ik kon het niet laten om iets te zeggen: “Kerstmis moet nog komen en u gooit de kerstboom er al uit!” zei ik. Maar ik had al onmiddellijk spijt van mijn opmerking.

De vrouw voelde zich betrappt. Ze keek mij aan en met een heel onvriendelijke blik snauwde ze mij toe: "Kerstmis, ik heb er de balen van. Voor mij hoeft dat niet meer al die komedie!"

Ik ging korter bij de vrouw staan en vroeg: "Scheelt er iets. Ben je ziek of voelt u zich niet goed?" Het was als de vrouw in de aanval ging.

Ze begon af te lopen om mij haar verhaal te vertellen waarom zij baalden van kerstmis. Ze vertelde mij dat het haar eerste kerstmis was sinds de dood van haar man. Mijn man zei de vrouw, was juist begonnen met de afbouw van zijn werk. Omwille van zijn werk had hij de hele wereld afgereisd. Nu hij op pensioen zou gaan zou het heel anders worden. We kregen tijd voor elkaar. Samen hadden we plannen gemaakt om het er eens goed van te nemen. Alles wat we jaren niet hadden kunnen doen, dat zou nu gaan gebeuren. Hij keek er naar uit om met de kleinkinderen bezig te gaan zijn. Plezier te maken. Hun hobby's volgen en zelf mee te maken. Er alles aan doen om de schade in te halen, zei hij altijd.

En toen opeens op die zondagmorgen. We zaten heel gezellig met zijn tweetjes aan het ontbijt. In twee minuten was het gebeurd. Iets met zijn hart. Nooit had hij geklaagd, nooit geen dokter nodig gehad. Hij had daar geen tijd voor, zei hij altijd. Ze hebben hem nog proberen te reanimeren. Helaas, het was voorbij. En daar stond ik dan .....!

Ik had geen versierde kerstboom willen opzetten. Maar de kinderen zeiden dat ik dat wel moest doen en dat ik niet zo zielig moet zijn. Het leven gaat verder, zeggen ze altijd. Ik heb ze wel al weken niet meer gezien.

Gisteren heb ik die boom opgezet. Toen hij af was en ik er ook nog een piepklein stalletje bij zette werd het mij echt teveel. De televisie stond ook nog aan. Juist was er het nieuws. En wat kreeg ik te horen en te zien? Overal oorlog in de wereld, veraf en heel dicht bij. Het nieuws begint steeds met gedode kinderen, met radeloze ouders met hun kinderen in de armen niet wetende waar naar toe. Kinderen met afgerukte ledematen. Overal in de wereld uitgemergelde kinderen smekend om brood en om te mogen leven. En ook nog heel uitgebreid melding van gruwelijk kindermisbruik door gewetenloze mannen en vrouwen in alle lagen van de maatschappij om hun lusten te kunnen bot vieren.

Niemand voelt zich nog veilig in zijn eigen huis. Eén op zes mensen leven tussen ons in armoede. Aan het verhaal van lege brooddozen komt geen einde. De meeste dozen blijven leeg. De vrouw sprak steeds luidruchtiger en werd kwader. En wij dan maar kerstmis vieren en zoetsappige kerstliedjes te zingen. In verrukking staan en rechtstaande applaudisseren voor grote shows uit gezonden op de televisie. Geheel naast de werkelijkheid van toen en zeker van nu.

En maar sjouwen met zakken en pakken en de beste champagne en traiteur uitzoeken. Want het is toch kerstmis. En nu zei de vrouw: "Ga jij maar lekker verder wandelen. Ik ga naar binnen want ik begin het koud te krijgen!" Ze was woedend en smakte de deur dicht.

Ik keek nog een ogenblik naar die deur en wandelde verder met het hele verhaal van die vrouw in gedachten. Ik dacht aan die bitterheid in het binnenste van die vrouw. Schulde daar niet een verschrikkelijk mooi ideaalbeeld van hoe de wereld na eeuwen kerstmis vieren zou moeten uitzien? Eiste die vrouw met haar woede over de wereld van vandaag, een betere wereld voor haar en voor anderen, een wereld zonder kwaad? Een ideale wereld om in te leven. Met het beeld van een droomwereld in haar hoofd kon zij zich blijkbaar niet verzoenen met het bestaan om haar heen. Diep in haar hart vol ongeloof, lag daar niet de hoop op een Godsrijk?

Ligt ook niet diep in onze ziel die blauwdruk van hoe de schepping er heel anders kon uitzien dan nu?

Juist dat ideaalbeeld kan ons, zoals die vrouw, tot wanhoop brengen. De werkelijkheid valt zo tegen.

Dit is aan de orde. Blijft de kerstboom staan of gooien wij hem brutaal buiten eer het kerstmis is? Kunnen wij die van vrede dromen, maar vermoeid de leugen achter ons aanslepen om te komen tot een rechtvaardige wereld, ons zelf verzoenen met een wereld van tekorten? En toch nodigt kerstmis ons uit om ons daarmee te verzoenen.

We zijn te zeer aan het kerstverhaal gewend geraakt. Het verhaal schokt niet meer. Het beeld is zo romantisch geworden. Een man en een vrouw, een kind op een schilderijtje van Anton Pieck. Prachtige porseleinen en papier marché kerstvoorstellingen, als die nog in de handel zijn. De waarheid van kerstmis is totaal anders.

Tijdgenoten van Jezus gingen gebukt onder een onderdrukking en bezetting die al generaties lang duurde. Theologen, wetenschappers, astronomen en geleerden van die tijd speculeerden toen al op een ingrijpen van God. God kon toch niet werkeloos toe zien hoe zijn volk onrecht werd aangedaan.

Het schokkende van kerstmis is nu dat God toen heeft ingegrepen. In de kerstnacht verhaalt Lucas over een kind dat geboren werd aan de rand van de samenleving. Er was geen plaats voor Hem. Een kind dat moest opgroeien in een bezet land. Hij voelt zich aangetrokken door het lot van ontheemden, kleine en zwakke mensen, mensen die niet mee telden. Hij deelt tenslotte het lot van misdadigers aan het kruis. Lucas kan zich verzoenen met het onrecht op aarde. Hij laat zelfs engelen Gods lof verkondigen omdat hij gelooft dat God, toen en nu nog steeds solidair is met mensen in de ellende van hun bestaan. Daarom klinkt in onze wereld van vandaag tussen de hoop hoe het zou moeten zijn en de angst dat het niet zo is opnieuw het verhaal van God die vandaag nog resoluut kiest voor mensen.

God kiest voor de man die te vroeg moest sterven, voor de vrouw die daar onder lijdt. God staat aan de kant van verminkte en hongerige kindjes overal ter wereld. God staat aan de kant van misbruikte kinderen. God kiest onze kant, de kant van Zijn mensen in welke omstandigheden dan ook. en laat zijn Zoon onder ons opnieuw geboren worden.

Kerstmis vieren, Jezus geboren laten worden in een stal. Weerloos in handen van mensen. Hij was solidair met zondige mensen. Dat moet genoeg zijn om ons ook te verzoenen met de wereld van vandaag. Verzoenen, maar niet begrijpen.

Enkele dagen daarna ben ik gaan aanbellen bij de vrouw van de kerstboom. Ze nodigde mij uit om binnen te komen. Ze moest mij iets laten zien. Op de plek waar de kerstboom en het stalletje moest staan had ze de foto van haar man gezet, omringd door enkele groene takjes. Twee engeltjes stonden er bij. Ze keek mij met betraande ogen hulpeloos aan. Met kerstmis komen de kinderen mij halen om kerstmis te vieren, heel kort bij elkaar met de kleinkinderen, zei ze verder. Ik wil jou ook iets vragen. Als jij straks kerstmis viert tijdens de kerst eucharistieviering denk dan eens aan mij en mijn man en aan dat kindeke in de kribbe.

Afgesproken zei ik. U kunt erop rekenen. Ik ontsteek er zelfs een kaarsje bij aan. Er kwam een brede glimlach op haar mond en ze gaf mij een kus. Ik was al van haar huis verwijderd en zij riep mij nog na: **Zalig kerstmis!**

Theo Vanderhoven.

Tot volgend
jaar...

